



**DET KONGELIGE FORNYINGS-,
ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENT**

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 Oslo

Deres ref.

Vår ref.
2010003911 KIF

Dato 02.12.10

**STATSBUDSJETTET 2011 – KIRKERÅDET – FORELØPIG TILDELING AV
BEVILGNING**

Tildelingsbrevet er basert på departementets budsjettforslag for 2011, jf. Prop. 1 S (2010-2011). Budsjetttrammene er som følge av dette foreløpige. Kirkerådet bes i sin planlegging av virksomheten for 2011 likevel legge til grunn de forutsetninger som følger av dette brevet.

Departementet vil meddele endelig tildeling av bevilgning etter at Stortinget har vedtatt statsbudsjettet for 2011. Vi tar derfor forbehold med hensyn til budsjett-tildelingen og for andre presiseringer som berører virksomheten i 2011.

Brevet er disponert i fire deler:

DEL I FORELØPIG TILDELING AV BUDSJETTTRAMMER

1. Hovedpunkter
2. Foreløpige budsjetttrammer

DEL II MÅL, UTFORDRINGER OG SATSINGSOMRÅDER

1. Utfordringer og strategier
2. Mål og prioriteringer for 2011
3. Resultatmål, styringsparametre og resultatindikatorer

DEL III ØKONOMIFORVALTNINGEN

1. Om økonomiforvaltningen
2. Omtale av kapitler og poster. Tildelingsgrunnlaget

DEL IV RAPPORTERING MV

1. Krav til årsrapport for 2011. Møteplan

Postadresse
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo
postmottak@fad.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59

Telefon
22 24 90 90
Org. nr.
972 417 785

Kirkeavdelingen
Telefaks
22 24 95 53

Saksbehandler
Ole Bernt Langset
22 24 79 18
obl@fad.dep.no

DEL I FORELØPIG TILDELING AV BUDSJETTRAMMER

1. Hovedpunkter

Forslaget til statsbudsjett for 2011 inneholder følgende hovedpunkter og prioriteringer vedrørende Den norske kirke:

- Det er foreslått et tilskudd på rundt 72 mill. kroner til kirkevalgene i 2011, inklusive bevilgningen på 6 mill. kroner til formålet i 2010. Dette tilsvarer den økonomiske rammen for kirkevalgene i 2009 (prisjustert).
- Tilskuddet til reform av kirkens trosopplæring er foreslått økt med 27 mill. kroner. Forslaget innebærer at den årlige budsjettinnsatsen på området vil være på rundt 197 mill. kroner i 2011.
- Bevilgningene til presteskaper er foreslått økt med 5 mill. kroner til styrket prestetjeneste gjennom opprettelse av flere prestestillinger.
- Bevilgningen på 2 mill. kroner til særlige rekrutteringstiltak for prestetjenesten er foreslått videreført.
- I budsjettforslaget er det innarbeidet midler til opprettelse av et tolvte bispeembete, herunder styrking av Bispemøtet.
- Midlene til de 12 kulturrådgiverstillingene i Kirkerådet og bispedømmerådene er videreført og fra 2011 budsjettert under kap. 1590, post 01.
- Tilskuddet til diakoni, undervisning og kirkemusikk foreslås videreført med vel 116 mill. kroner, inklusive 1 mill. kroner til kurs og opplæring for valgte medlemmer av fellesråd og menighetsråd som tidligere har vært bevilget under kap. 1590, post 76.
- Investeringsrammen under ordningen med statlig rentekompensasjon til istandsetting av kirkebygg er foreslått utvidet med 400 mill. kroner.
- Tilskuddet til sentrale tiltak for sikrings- og dokumentasjonsarbeid vedrørende kirkebyggene foreslås videreført med 10 mill. kroner.

Det særskilte tilskuddet til lokalt forsøks- og utviklingsarbeid under kap. 1590, post 76 er foreslått avvirket fra 2011. Tilskudd til prosjekter og tiltak for videre organisasjonsutvikling i kirken vil fra 2011 bli vurdert inn mot andre budsjettposter under departementet.

2. Foreløpige budsjетtrammer for kap. 1590/4590

Departementets bevilgningsforslag for 2011 under kap. 1590 Kirkelig administrasjon er på i alt kr 690 284 000 med slik fordeling:

Post 01 Driftsutgifter	kr	201 008 000
Post 21 Spesielle driftsutgifter	kr	27 616 000
Post 70 Demokratireformen	kr	65 860 000
Post 71 Tilskudd til kirkelige formål	kr	203 430 000
Post 72 Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	kr	10 000 000
Post 73 Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	kr	3 000 000
Post 74 Tilskudd til Oslo domkirke	kr	1 000 000
Post 75 Trosopplæring	kr	177 870 000
Post 79 Til disposisjon for departementet	kr	500 000

Inntektskravet for korresponderende poster under kap. 4590 er budsjettert til følgende for 2011:

Post 02 Ymse inntekter	kr	11 426 000
Post 03 Inntekter ved oppdrag	kr	27 616 000

Departementets foreløpige tildeling av bevilgning til Kirkerådet under kap. 1590 er for 2011 fastsatt til følgende:

Post 01	Driftsutgifter (inkl. husleiekompensasjon mv. kr 4 318 000)	kr	60 900 000
Post 21	Spesielle driftsutgifter	kr	18 397 000
Post 70	Demokratireformen	kr	65 860 000
Post 71.13	Kirkens ressursenter	kr	2 100 000
Post 75	Trosopplæring	kr	176 139 000

Inntektskravet til Kirkerådet under kap. 4590 er for 2011 fastsatt slik:

Post 02	Ymse inntekter	kr	6 579 000
Post 03	Inntekter ved oppdrag	kr	18 397 000

Tilskuddet fra Opplysningsvesenets fond som Kirkemøtet/Kirkerådet kan disponere til felleskirkelige tiltak er for 2011 budsjettert til:

Fondsavkastning avsatt til felleskirkelige tiltak:	kr	23 500 000
---	----	------------

DEL II MÅL, UTFORDRINGER OG SATSINGSOMRÅDER

1 Den norske kirke – utfordringer og strategier

Hovedmålene for kirkepolitikken er trukket opp i budsjettproposisjonen for 2011. Bevilgningsforslagene og bruken av bevilgningene i 2011 må ellers ses i sammenheng med framstillingen av utfordringer og strategier for Den norske kirke, slik disse er presentert under kategoriomtalen for Den norske kirke i Prop. 1 S (2010–2011) *Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet* og i proposisjonens hovedinnledning. Vi viser generelt til omtalen i budsjettproposisjonen.

I proposisjonens kategoriomtale av Den norske kirke, under *Mål og strategier*, heter det bl.a.:

”En grunnverdi i det statlige kirkestyret er respekten for Den norske kirke som trossamfunn. De overordnede kirkepolitiske målsettingene er forankret i kirkens selvforståelse som trossamfunn og folkekirke.

Hovedmålet for Den norske kirke, formulert av Kirkemøtet, lyder slik: Den norske kirke skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke. I tråd med dette er det en målsetting at Den norske kirke fortsatt kan videreføres som en åpen, inkluderende og landsdekkende folkekirke, med dåpen som medlemskriterium, og med rom for ulike grader av engasjement og ulike teologiske retninger.

Kirkeforliket fra 2008, da det ble inngått en avtale mellom de politiske partiene på Stortinget om vesentlige endringer i statskirkeordningen, representerer en videreutvikling av de kirkepolitiske målsettinger som har ligget fast over lengre tid, og som det har vært bred politisk enighet om. Gjennom en historisk prosess er statskirkeordningen innholdsmessig justert og tilpasset endrete rammebetingelser i samfunnet. Innenfor statskirkeordningens rammeverk er Den norske kirkes selvstyre styrket samtidig som tros- og livssynsfriheten for borgere og tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke er ivaretatt. Denne retningen i kirkepolitikken ligger fast. Departementet ser det som viktig å sikre fortsatt bred enighet i kirkepolitikken, slik at utviklingen framover kan baseres på brede og samlende løsninger.”

Vi viser også til kategoriomtalen under overskriften *Fornyning*, der det bl.a. heter:

”Fornyingsarbeidet i kirken favner bredt. Dels handler det om endringer i kirkeordningen og kirkens rettslige og organisatoriske rammebetingelser, dels om fornying av kirkens arbeidsformer og innsatsområder.

De endringer som følger av kirkeforliket, vil stå sentralt i de nærmeste årene. Ved siden av kirkeforliket og det reformarbeid som følger av dette, er trosopplæringsreformen blant de mest perspektivrike reformene som er igangsatt i kirken senere tid. Reformen stimulerer til nye arbeidsformer, til økt samarbeid mellom menighetene og generell vitalisering av menighetslivet.
(—)

Fornyingsarbeidet i kirken må i første rekke defineres og iverksettes av kirkens valgte organer. For perioden 2009-2013 har Kirkemøtet vedtatt fem satsingsområder, der fornyingsarbeidet står sentralt:

- Diakoni
- Kirkemusikk og kultur
- Barn og unge
- Gudstjenesteliv
- Samisk kirkeliv.”

2 Mål og prioriteringer for 2011

Hovedmålet for bevilgningene til Kirkerådet, bispedømmerådene og biskopene under kap. 1590 har følgende ordlyd, jf. Prop. 1 S (2010-2011):

”Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke, som inviterer mennesker i alle aldre og livssituasjoner til tro og fellesskap. Kirken skal bidra til å styrke lokalsamfunn, målbare menneskeverdet og utfordre til solidaritet.

Bevilgningene under kapitlet skal understøtte Kirkemøtets mål for Den norske kirke som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke

Kirkerådets og bispedømmerådenes oppgaver og ansvarsområder er regulert i kirkeloven, og følger også av vedtak som Kirkemøtet gjør. Ivaretagelsen av disse oppgavene gjelder generelt ved bruken av bevilgningene. Bispedømmerådene har et særlig ansvar for prestatetjenesten. De mål som er angitt under kap. 1591 er derfor også relevante for kap. 1590. Departementet vil ut over dette særlig peke på følgende mål for bevilgningene til Kirkerådet, bispedømmerådene og biskopene i 2011:

- Tilrettelegge for at demokratireformen gjennomføres i Den norske kirke, jf. kirkevalgene i 2011.
- Tilrettelegge for at trosopplæringsreformen innarbeides i menighetene.
- Stimulere til økt organisatorisk samarbeid på tvers av menighets- og kommunegrenser.”

Vi viser til dette og til pkt. 3 nedenfor.

3 Resultatmål og resultatindikatorer

Vi viser til vårt brev 23. september 2010 til bispedømmene og Kirkerådet om styringsparametre og resultatindikatorer for 2010. Styringsparametrene som er knyttet til særlig angitte mål for 2011 er kort skissert nedenfor. Som nevnt i brevet 23. september 2010 er det tatt sikte på at de tilhørende resultatindikatorerne meddeles i endelig tildelingsbrev. Vi ber om at Kirkerådets forslag til indikatorer vedrørende pkt. 3.1.1 og 3.1.2 nedenfor sendes departementet innen 10. januar 2011.

Departementet vil peke på at målene ovenfor ikke er uttømmende. Kirkerådets virksomhet følger i stor grad av målsettinger og planer som Kirkerådet gjør vedtak om. Samordning av plan- og strategiarbeidet i Den norske kirke er blant Kirkerådets sentrale oppgaver. Siktemålet med samordningen er at Kirkemøtets fellesstrategier kan nedfelles i Kirkerådets og de enkelte bispedømmenes langsiktige planer.

Departementet vil understreke viktigheten av at Kirkerådet har et tett samarbeid med bispedømmerådene på dette området.

3.1 Styringsparametre

3.1.1 Demokratireformen

Gjennomføringen av demokratireformen, jf. forutsetningene for kirkeforliket fra 2008, er nært knyttet til de kirkelige valgene. Formålet med demokratireformen er at kirkens organer får en sterkere demokratisk legitimitet og forankring hos kirkemedlemmene gjennom etablering av reelle valgmuligheter, økt bruk av direkte valg, kirkevalg samtidig med offentlige valg og forsøk med ulike valgordninger for valg til Kirkemøtet/bispedømmeråd.

Det er Kirkemøtet og Kirkerådet som er gitt ansvaret for gjennomføringen av de kirkelige valgene i 2011, og å legge til rette for at forutsetningene for demokratireformen ivaretas. Tilsvarende er det i første rekke Kirkerådet som må identifisere aktuelle resultatindikatorer på området. Som det framgår av vårt tildelingsbrev 18. oktober d.å. til bispedømmerådene legger departementet til grunn at bispedømmerådene skal gi en bred rapportering til Kirkerådet og til departementet med utgangspunkt i fastsatte resultatindikatorer. Vi ønsker å drøfte rapporteringsopplegget og bispedømmerådenes ansvar og oppgaver i denne sammenheng nærmere med Kirkerådet, og vil komme tilbake til dette.

3.1.2 Trosopplæringsreformen

Reformens mål er at kirken kan tilby en systematisk og sammenhengende trosopplæring til alle døpte fram til fylte 18 år, med et opplæringstilbud på i alt 315 timer som veiledende norm for den enkelte. Opplæringen skal rette seg mot bredden av årskullene og tilrettelagt for den enkelte uavhengig av bl.a. funksjonsevne, og kjønn.

Kirkerådet er gitt ansvaret for reformens gjennomføring, og å fordele bevilgningen på bispedømmer, menigheter og reformtiltak for øvrig. Kirkerådet har også ansvaret for at det etableres tilfredsstillende rapporteringssystemer som grunnlag for å evaluere reformen, dens resultater osv.

Det vil etter dette være Kirkerådet som bestemmer hvilken type informasjon og dokumentasjon som skal innhentes for resultatrapportering på trosopplæringsreformen. Slik dokumentasjon skal gi grunnlag for å vurdere opplæringstilbudenes omfang og oppslutning, men også andre resultatindikatorer vil være aktuelle, bl.a. indikatorer som sier noe om læringsutbytte, samarbeidsformer og virkninger på lokal organisasjonsutvikling.

Ved overgangen fra reformens forsøks- og utviklingsfase til gjennomføringsfasen, har biskopene og bispedømmerådene fått en vesentlig og utvidet rolle i reformen, dels gjennom sine veiledningsoppgaver overfor menighetene, men særlig med hensyn til godkjenningsmyndigheten for lokale planer og det budsjettansvaret som bispedømmene er gitt, jf. i denne sammenheng departementets brev 9. januar 2009 til Kirkerådet om dette.

Fortsatt vil det imidlertid være slik at det er Kirkerådet som skal rapportere til departementet om reformens utvikling, hvilke resultater som er oppnådd osv. Det følger av dette at det i første rekke er Kirkerådet som må fastsette rapporteringskravene til bispedømmerådene (og menighetene), men vi legger til grunn at bispedømmerådene også på dette området, som for demokratireformen, skal rapportere på visse resultatindikatorer til departementet (i bispedømmenes årsrapport til departementet), jf. de resultatindikatorer som er fastsatt for 2010. Vi ønsker å drøfte rapporteringsopplegget og bispedømmerådenes ansvar og oppgaver i denne sammenheng nærmere med Kirkerådet, og vil komme tilbake til dette.

3.1.3 Fornyning og organisasjonsutvikling

I budsjettproposisjonen side 154 heter det:

”På det organisatoriske området knytter fornyingsarbeidet seg særlig til de utfordringer som den lokale kirkeforvaltningen står overfor, og som i stor grad har sammenheng med kirkens organisering i et stort antall selvstendige sokn, med kommunene som økonomiske forvaltningsenheter for kirkebygg og kirkegårder. Over tid har det pågått forsøks- og utviklingsarbeid med sikte på å etablere tjenlige organisasjons- og samarbeidsformer på tvers av sokne- og kommunegrenser. Også trosopplæringsreformen og prostereformen påvirker og aktualiserer organisasjonsutviklingen i kirken. Kirkens inndeling i mange selvstendige enheter gir et økende behov for større samordning og utvikling av fellestjenester. For å samordne og effektivisere kirkens bruk av ny teknologi, arbeides det i regi av Kirkerådet og den kirkelige arbeidsgiver- og interesseorganisasjonen KA med en samlet IKT-strategi for Den norske kirke. Utvikling av kirkens lokale organisering og forvaltning, mer samarbeid og økt bruk av elektroniske tjenester, er viktige innsatsområder i årene framover.”

I omtalen under kap. 1590, post 76 *Forsøks- og utviklingsarbeid*, heter det videre:

”Gjennom flere år har det fra denne posten vært gitt tilskudd til lokalt forsøks- og utviklingsarbeid, med sikte på å stimulere til lokal organisasjonsutvikling og nye samarbeidsformer og samarbeidsløsninger på tvers av sokne- og kommunegrenser, særlig i små kommuner. De erfaringer som er vunnet, understreker behovet for økt interkirkelig samarbeid.

Erfaringene aktualiserer spørsmålet om en mer målrettet og systematisk tilnærming til kirkens lokale organisering og de utfordringer kirkeforvaltningen står overfor. Departementet viser til at denne type organisasjonsutvikling naturlig inngår blant de utviklings- og fornyingsområder som departementet generelt har ansvar for. Fra 2011 vil aktuelle prosjekter og tiltak på kirkens område bli vurdert innenfor rammen av departementets bevilgninger under kap. 1500, post 21 og kap. 1561, post 22, jf. omtalen foran under disse postene, jf. også kap. 1500, post 22. Prosjekter og tiltak vil bli utviklet i samarbeid med kirkelige organer. I første rekke må det være kirkens organer som definerer og initierer utviklingsarbeidet på området.

Vi viser til dette og vil komme tilbake til den konkrete oppfølgingen på området.

DEL III ØKONOMIFORVALTNINGEN

1 Om økonomiforvaltningen

1.1 Generelt

Den foreløpige tildeling av bevilgning til Kirkerådets virksomhet i 2011, herunder inntektskrav og rammer for tilskudd forvaltet av Kirkerådet, er gitt i del I over.

Med virksomhet menes her den samlede virksomhet som Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd er ansvarlig for. Vi minner om at det er Kirkerådet som for hele virksomhetsområdet vil stå ansvarlig overfor departementet med hensyn til disponering av gitte bevilgninger, at disse ikke overskrides, at fullmakter, retningslinjer og regler for økonomiforvaltningen overholdes mv. Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd er slik underordnet Kirkerådet.

Økonomiforvaltningen skal følge økonomiregelverket for staten, jf. Reglement for økonomistyring i staten og departementets økonomiinstruks for Kirkerådet.

Virksomhetsleder har ansvaret for at tildelte bevilgninger disponeres i samsvar med forutsetningen for bevilgningene og de til enhver tid gjeldende bestemmelser for økonomiforvaltningen. Departementet vil understreke at en velordnet økonomiforvaltning er en viktig forutsetning for at de faglige oppgavene kan utføres effektivt og hensiktsmessig. Departementet vil også understreke at den interne økonomiinstruks, rutinebeskrivelser og øvrig internt regelverk skal holdes oppdatert i forhold til overordnet regelverk.

Det må alt fra begynnelsen av året føres løpende kontroll med forbruket ut fra tidligere års erfaringer med hvordan forbruket normalt fordeler seg gjennom året. Det bør settes av en reserve under post 01 til å dekke uventede utgifter. Dersom det i løpet av året oppstår uventede utgifter utover dette, må disse dekkes ved omdisponeringer innenfor den tildelte rammen, eventuelt ved å redusere den planlagte aktiviteten.

Departementet vil be om en særskilt regnskapsrapport pr. 31. august 2011, der det i tillegg til forbruket pr. 31. august også skal angis planlagt forbruk for resten av året. Det vil senere bli sendt ut retningslinjer for utarbeiding av slik rapport.

Kirkerådet kan overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter slik det framgår av oversikten nedenfor, jf. Prop. 1 S (2010-2011), forslag til vedtak II:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1590, post 01	kap. 4590, post 02
kap. 1590, post 21	kap. 4590, post 03

Departementet vil understreke at dersom inntektskravet under de nevnte inntektspostene ikke oppfylles, må tilsvarende beløp holdes udisponert i utgiftsrammen. For øvrig vises til den alminnelige merinntektsfullmakt som gjelder ved refusjoner postert til inntekt for post 15 Refusjon arbeidsmarkedstiltak, post 16 Refusjon av fødsels- og adopsjonspenger og post 18 Refusjon av sykepengen.

Det er ikke adgang til å overskride gitte bevilgninger. Departementet understreker dette. Det vil være i strid med forutsetningene dersom Kirkerådet planlegger virksomheten og bruken av bevilgningene med overskridelse som resultat. Dersom overskridelser likevel forekommer, må merutgifter/mindreinntekter påregnes helt ut å komme til fradrag i neste års driftsbevilgning.

Overføring av ubrukt driftsbevilgning (post 01 og 21) fra ett år til et annet skal godkjennes av Finansdepartementet. Vi ber om at Kirkerådet sender eventuell søknad om overføring av ubrukt driftsbevilgning til FAD i samsvar med de frister som blir fastsatt senere i et eget rundskriv om statsregnskapet angjeldende år. Departementet vil overfor Kirkerådet søke å praktisere overføringsadgangen slik at ubrukt

driftsbevilgning/ubrukte merinntekter kan overføres med inntil 5 pst. av driftsbevilgningen.

1.2 Årsverk og stillinger

Departementet fastsetter ikke lenger omfanget av bemanningen ved Kirkerådet. Dette betyr at Kirkerådet har myndighet til å opprette og inndra stillinger på bestemte vilkår. Det understrekes at det ikke kan etableres flere tilsettingsforhold enn at rådet har budsjettmessig dekning for lønnskostnader mv. for 2011. Samtidig må det tas hensyn til en realistisk forventning om hva driftsbudsjettet vil bli i de kommende år.

Kirkerådet må etter dette føre kontinuerlig oversikt over bemanningen slik at man til enhver tid har oversikt over antallet årsverk. Beregningen av antall årsverk må omfatte samtlige tilsettingsforhold, dvs. fast tilsatte, vikarer, midlertidig tilsatte mv. Kirkerådet skal gi en omtale av økning eller reduksjon i antall årsverk i de årlige budsjettforslagene.

Dersom Kirkerådet tilsetter personell i stillinger finansiert under post 21, skal det legges særlig vekt på finansieringsgrunnlaget for stillingen og forholdet til tjenestemannsloven. Forutsetningen for tilsetning i slike stillinger er at Kirkerådet er sikret inntekter til dekning av både lønnsutgifter og andre tilknyttede utgifter, og at det er adgang til tilsetning etter tjenestemannsloven. Ved tilsetning i slike eksternt finansierte stillinger skal den alminnelige tilsettingsprosedyren følges, og de vanlige bestemmelser om kunngjøring, lønnsfastsettelse mv. vil gjelde. Vedkommende stillingsinnehaver er tjenestemann og omfattes av de lover, bestemmelser og avtaler som gjelder for arbeidstakere i staten.

1.3 Styringsdokumenter, risikostyring og internkontroll

Departementet minner om at virksomhetens ledelse skal utarbeide virksomhetsplan/strategier med ettårig og flerårig perspektiv tilpasset virksomhetens egenart for å sikre at mål og resultatkrav m.v. blir fulgt opp/gjennomført innenfor tildelte ressurser, jf. pkt. 2.3 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

For å nå de mål som er fastsatt i dette tildelingsbrevet, jf. del II ovenfor, forutsettes det at det utarbeides en plan for disponeringen av den tildelte budsjetttrammen. Planen skal inneholde samtlige utgifter som vil påløpe i løpet av budsjettåret i henhold til de aktivitetene Kirkerådet har planlagt for 2011. Økte utgifter som følge av prisstigning gjennom året må i sin helhet dekkes innenfor den tildelte budsjetttrammen.

Departementet vil understreke at det i løpet av året ikke kan påregnes gitt ekstratildelinger. Vi minner om at Kirkerådet har en generell plikt til å rapportere til departementet om spesielle forhold som kan gi budsjettmessige og/eller andre konsekvenser for virksomheten, og som er av en slik art at Kirkerådet ikke har virkemidler til selv å utrede konsekvensene.

Virksomhetens leder har videre ansvar for å etablere internkontroll som bl.a. omfatter rutiner/system for risiko- og vesentlighetsvurdering, at det gjennomføres risikoanalyse for å identifisere risikofaktorer og at det iverksettes tiltak for å redusere risikoen. Virksomhetsleder skal videre påse at den interne kontrollen er tilpasset risiko og

vesentlighet og at den fungerer på en tilfredsstillende måte og kan dokumenteres, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.4.

I tildelingsbrevet for 2010 understreket departementet de krav som er stillet til risikostyring. Vi minner om dette, og går ellers ut fra at Kirkerådet har etablert systematiske og gode rutiner for risikostyring.

I tildelingsbrevet for 2010 pekte vi bl.a. særskilt på de krav som følger av regelverket for offentlige anskaffelser, og på de krav som stilles om systemer og rutiner for å forebygge og avdekke misligheter m.v. Vi minner om dette.

1.4 Tilskuddsforvaltning

Når det gjelder Kirkerådets forvaltning av tilskudd, minner vi om at de administrative kostnadene ved forvaltningen må dekkes av driftsbevilgningen under post 01. Kirkerådet bør derfor kritisk vurdere hvilke muligheter som foreligger for å effektivisere tilskuddsforvaltningen.

Det skal sendes et tilskuddsbrev til hver enkelt tilskuddsmottaker. Tilskuddsbrevet med eventuelle vedlegg skal beskrive:

- tilskuddsbeløp
- formål og hva slags tiltak midlene kan benyttes til
- utbetalingsordning
- eventuelle vilkår for bruken av midlene og eventuell frist for mottakeren til å akseptere vilkårene
- krav til rapportering
- kontrolltiltak som kan bli iverksatt, med henvisning til bevilgningsreglementets § 10, 2. ledd
- mulige reaksjonsformer dersom mottakeren ikke opptrer i samsvar med forutsetningene for tilskuddet

For forvaltningen av tilskudd viser vi ellers til pkt. 8 i Økonomiinstruksen for Kirkerådet og til Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 6.3.

2 OMTALE AV KAPITLER OG POSTER. TILDELINGSGRUNNLAG

2.1 Generell kommentar til post 01 Driftsutgifter

Fra 1. januar 2007 inntrådte nye bestemmelser om beregning, satser og oppgjør av arbeidsgiveravgift for statlige virksomheter, jf. Finansdepartementets rundskriv R-103/2006. I forslaget til avgiftsvedtak for 2011, jf. Prop. 1 S (2010-2011) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, er det ikke gjort endringer mht. sats og soner for beregning av differensiert arbeidsgiveravgift.

De budsjettmessige virkningene av lønnsoppgjøret i 2010 er innarbeidet i tildelingen for 2011. Budsjettmessige virkninger av lønnsoppgjøret i 2011 kan påregnes kompensert ved ekstratildeling høsten 2011.

2.2 Kommentarer til kap. 1590/4590 Kirkelig administrasjon

Med hensyn til tildeling av budsjetttrammer, vises det til del I foran.

2.2.1 Kommentar til kap. 1590, post 01 Driftsutgifter

Under denne posten dekkes lønn og andre driftsutgifter, herunder utgifter til Kirkemøtet, Mellomkirkelig Råd og Samisk kirkeråd.

Tildelingen av lønnsmidlene under posten representerer en videreføring av tildelte lønnsmidler i 2010, justert for de budsjettmessige virkningene av lønnsoppgjøret i 2010. Midlene innarbeidet med bakgrunn i Kirkerådets brev av 17. oktober 2006 er ikke videreført i tildelingen, da grunnlaget for dette etter det vi vet er falt bort. Driftstildelingen (ekskl. lønn) er i hovedsak en prisjustert videreføring av tildelingen for 2010.

Under posten er det innarbeidet midler til kulturrådgiver som tidligere var finansiert under Kulturdepartementets budsjett. Lønns- og driftsmidler innarbeidet i 2010 i forbindelse med trosopplæringsreformen, jf. vårt brev av 10. februar 2010, er videreført i tildelingen for 2011. Tilsvarende er videreført budsjettkompensasjonen som ble innarbeidet i 2010-budsjettet som følge av økningen i antall medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet, jf. vårt brev av 10. februar 2010.

Midlene innarbeidet for drift av medlemsregister for Den norske kirke i 2010 er videreført i tildelingen for 2011. I tildelingsgrunnlaget for 2011 er det etter dette innarbeidet rundt 9,6 mill. kroner til registerdrift. Midlene er ikke øremerket. Vi viser til Kirkerådets generelle ansvar for driften av registeret.

I foreløpig tildelingsbrev for 2010 var det innarbeidet et beløp til dekning av Kirkerådets utgifter knyttet til drift, vedlikehold og kontraktsmessige forpliktelser ved leie av kontorarealer i Kirkens hus. Kompensasjonsbeløpet som ble innarbeidet i tildelingen for 2010 er prisjustert for 2011. I tillegg er det tatt hensyn til vårt brev av 7. september 2009. Med bakgrunn i dette kan det ikke påregnes ekstratildeling i 2011 til dekning av leieutgifter. Kompensasjonsbeløpet som er innarbeidet for dekning av leieutgiftene for Liturgisk senter i Erkebispegården, er på kr 245 00. I tildelingen er det ellers innarbeidet kr 150 000 for oppgaver Kirkerådet ivaretar for Bispemøtet, foruten midler til dekning av lønnsutgifter for 80 pst. av et årsverk som er forbeholdt administrativ bistand for Bispemøtet. Midler som tidligere er innarbeidet for dekning av utgifter ved avtale med Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste er videreført i tildelingen.

Kirkerådet har tidligere gjort vedtak om flytting av Samisk kirkeråd til Tromsø, jf. Kirkerådets brev 30. oktober 2008 der det er opplyst at vedtaket er gjort under forutsetning av at Kirkerådets ekstraavgifter dekkes. Med bakgrunn i bevilgningsforslaget under kap. 1590, post 01 er det ikke budsjettmessig grunnlag for å øke tildelingen til Kirkerådet i 2011 i tråd med nevnte forutsetning. Vi viser ellers til omtalen

i budsjettproposisjonen om at spørsmålet om flytting av Samisk kirkeråd må vurderes i sammenheng med strategisk plan for utvikling av samisk kirkeliv.

Inntektskravet for Kirkerådet under kap. 4590, post 02 er økt med kr 198 000 fra 2010 til 2011. Beløpet tildelt under kap. 1590, post 01 er økt tilsvarende. Vi minner om at dersom inntektsforutsetningene under kap. 4590, post 02 ikke oppfylles, men blir lavere enn budsjettet, reduseres den samlede bevilgning under post 01 Driftsutgifter tilsvarende. Kirkerådet vil imidlertid ha fullmakt til å overskride post 01 mot tilsvarende merinntekter, jf omtale av merinntektsfullmaktene over.

2.2.2 Kommentar til kap. 1590, post 21 Spesielle driftsutgifter

Under denne posten føres utgifter til oppdragsvirksomhet eller tidsbegrensede prosjekter som dekkes av inntekter ført under kap. 4590, post 03. Som det framgår, korresponderer bevilgningen under post 21 direkte med inntektsposten 03. Dersom inntektsforutsetningene for post 03 ikke oppfylles, men blir lavere enn budsjettet, reduseres bevilgningen under post 21 tilsvarende.

Dersom merinntektene nyttes til avlønning av personell, gjelder de vanlige retningslinjer om tilsetting av personell i staten. Departementet ber om å bli holdt orientert om slike saker.

2.2.3 Kommentar til kap. 1590, 70 Demokratireformen, *kan overføres, kan nyttes under post 01.*

Under denne posten foreslås det for 2011 bevilget kr 65 860 000. I tillegg kommer bevilgningen på kr 6 000 000 i 2010, slik at samlet bevilgning til kirkevalgene for 2011 utgjør kr 71 860 000.

I budsjettproposisjonen for 2011 heter det bl.a.

”Departementet har lagt til grunn at de økonomiske rammene for kirkevalgene i 2009 og 2011 bør være de samme. Med bakgrunn i de erfaringer som ble gjort ved kirkevalgene i 2009, ser imidlertid ikke departementet grunn til nærmere å angi hvordan den foreslåtte bevilgning i 2011 bør fordeles på tiltak og utgiftsområder. Den sentrale, regionale og lokale tilrettelegging og gjennomføring av valgene, informasjonsopplegg, presentasjon av kandidater, evalueringsoppdrag m.v. må etter dette tilpasses den samlede økonomiske rammen som er gitt. Det samme gjelder behovet for opplæring av nyvalgte råd.

Det vil ligge til Kirkerådet å fordele bevilgningen på de ulike utgiftsområdene og foreta de nødvendige avveininger av utgiftsbehovene. Denne selvstendighet i disponeringen av den økonomiske rammen er naturlig ut fra den myndighet Kirkemøtet og Kirkerådet har for fastsetting av valgeregler og valgopplegg for øvrig. Fortsatt vil det være en forutsetning at valgene gjennomføres samtidig med kommune- og fylkestingsvalget og så langt mulig på samme sted, og at det utsendes valgkort til alle stemmeberettigede. Når det gjelder andre krav til valgene, så som etablering av reelle valgmuligheter, går departementet ut fra at Kirkerådet ivaretar dette på egnet måte i lys av de erfaringer som ble gjort under kirkevalgene i 2009.”

Vi viser til dette. Departementet vil ellers komme nærmere tilbake til saken, bl.a. med hensyn til rapportering, jf. også del II pkt. 3.1.1. Vi ber imidlertid om at Kirkerådet innen 10. januar 2011 redegjør for hvordan bevilgningen under posten er forutsatt disponert.

2.2.4 Kommentar til kap. 1590, post 71.13 Tilskudd til Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep

I Prop. 1 S (2009-2010) er det statlige tilskuddet til Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep foreslått til 2,1 mill. kroner for 2011. Målsettingen med det statlige tilskuddet er å styrke ressurscenterets finansieringsgrunnlag og sikre en forutsigbar og sikker drift av senteret. Midlene stilles med dette til disposisjon for Kirkerådet. På samme måte som tidligere vil Kirkerådet ha oppfølgingsansvaret for bevilgningen, noe som bl.a. innebærer å utbetale tilskudd til senteret, å føre kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene og å redegjøre for senterets økonomiske situasjon i Kirkerådets årsrapport for 2011. Vi viser ellers til budsjettproposisjonen hvor følgende framgår:

”Kirkens ressurscenter mot vold og overgrep ble stiftet i 1996 med bakgrunn i vedtak i Kirkerådet. For å styrke ressurscenterets finansieringsgrunnlag har det vært gitt statstilskudd til senteret siden 2003. I 2009 svarte statstilskuddet til 45% av senterets inntekter.

Foruten statstilskuddet finansieres senteret i hovedsak gjennom Kirkerådets tildeling fra tilskuddet fra Opplysningsvesenets fond til felleskirkelige tiltak, tilskudd fra KFUK-KFUM og Stiftelsen Lovisenberg. Samfinansieringen av senteret med vesentlige bidrag kirkelige samarbeidspartnere, bekrefter og sikrer senterets dets særlig kirkelige forankring.”

Vi viser til dette.

2.2.5 Kommentar til kap. 1590, 75 Trosopplæring, *kan overføres, kan nyttes under post 01*

Under denne posten foreslås det for 2011 bevilget kr 177 870 000. Midler for dekning av lønns- og driftsutgifter for ansatte ved bispedømmerådene og Kirkerådet i forbindelse med reformen er innarbeidet under post 01. I den foreslåtte bevilgningen under posten inngår tilskudd til tre kateketstillinger opprettet i 2003, jf. foreløpig tildelingsbrev til bispedømmerådene 18. oktober d.å. Korrigert for dette, vil det under posten være en disponibel bevilgning for 2011 på kr 176 139 000. Vi viser ellers til postomtalen av saken i Prop. 1 S (2010-2011).

Departementet vil komme nærmere tilbake til rapportering mv. for reformen, jf. også del II pkt 3.3.2, men ber om at Kirkerådet innen 10. januar 2011 redegjør for hvordan bevilgningen under posten i hovedsak er forutsatt disponert i 2011.

Videre ber vi om at Kirkerådet innen 10. januar 2011 fremmer forslag til bevilgning for reformen i 2012.

2.3 Kap. 4590 Kirkelig administrasjon

Inntektskapitlet skal benyttes ved innbetaling av ulike refusjoner, kursavgifter mv. ved salg av materiell, publikasjoner eller ved andre inntektsbringende aktiviteter/tjenester.

Inntektskravet under kap. 4590, post 02 Ymse inntekter, gjelder både for salg av egenprodusert materiell og for visse typer refusjoner. Kap. 4590, post 02 vil bl.a. også være aktuell for tilskudd (refusjon) fra Opplysningsvesenets fond, dersom Kirkerådet har ført utgifter under kap. 1590, post 01 ved gjennomføring av felleskirkelige tiltak finansiert av fondsavkastningen, jf. også omtalen av felleskirkelige tiltak under pkt. 2.4 Opplysningsvesenets fond.

Kirkerådet må vurdere mulighetene for å kreve refundert – helt eller delvis – reise- og oppholdsutgifter som de tilsatte har ved gjennomføring av reiseoppdrag som er rekvirert av andre. Slik refusjon skal i tilfelle også inntektsføres på kap. 4590, post 02.

2.4 Opplysningsvesenets fond

2.4.1 Tilskudd fra fondet til felleskirkelige tiltak

Tilskuddet til felleskirkelige tiltak i 2011 er budsjettert med 25,5 mill. kroner, dvs. samme beløp som i 2010, jf. omtalen av Opplysningsvesenets fond i budsjettproposisjonen side 170-175. Av dette stilles kr 23 500 000 til disposisjon for Kirkerådet i 2011. Som tidligere skal det av tilskuddet bl.a. dekkes kontingentutgifter til økumeniske organisasjoner.

Når det gjelder rapportering om bruken av tilskuddet, viser vi til vårt brev av 28. juni 2007.

2.4.2 Lån i Opplysningsvesenets fond

Kirkerådet har fullmakt til å behandle og innvilge lån i Opplysningsvesenets fond. Det vises til hovedinstruksen for Opplysningsvesenets fond § 2-2.

DEL IV RAPPORTERING MV

1. KRAV TIL ÅRSRAPPORT FOR 2011. MØTEPLAN

I henhold til økonomiregelverket for staten skal virksomhetene ved utgangen av hvert budsjettår utarbeide en egen årsrapport, jf. pkt. 1.5.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Årsrapporten for 2011 skal som vanlig utarbeides som et eget dokument og sendes departementet innen 1. mars 2011. Årsrapporten skal videresendes fra departementet til Riksrevisjonen og må derfor sendes både på papir og på e-post.

Departementet vil som nevnt komme tilbake til de kravene som vil bli stilt til Kirkerådets årsrapportering for 2011, inklusive kravene til rapportering på resultatindikatorer, jf. omtale under del II, pkt. 3.

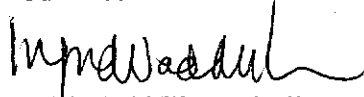
Den årlige samtalen mellom departementet og Kirkerådet vil som vanlig finne sted om våren, der bl.a. Kirkerådets leder og direktør ventes å delta. Viktige bakgrunnsdokumenter for samtalen vil bl.a. være Kirkerådets årsrapport. Kirkerådets planer og strategier vil også bli gjennomgått. Møtet er berammet til tirsdag 3. mai 2011 kl. 10.00-1500 i departementet. Nærmere opplegg for samtalen vil bli meddelt senere.

For øvrig inviterer vi Kirkerådets direktør til å delta under de årlige samtalene med bispedømmene, jf. departementets brev 18. oktober 2010 til bispedømmene med oversikt over møtedager og -sted.

Tildelingsbrevet er sendt til Kirkerådet i fem eksemplarer. Flere eksemplarer kan eventuelt ettersendes.

Eventuelle kommentarer til tildelingsbrevet bør være departementet i hende innen 10. januar 2011.

Med hilsen


Ingrid Vad Nilsen (e.f.)
ekspedisjonssjef


Jørn Hagen
avdelingsdirektør

Kopi:

Riksrevisjonen

Senter for statlig økonomistyring

Opplysningsvesenets fond

Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon